

דורו, אשר חשבו כי המקדש מכפר על עונותיכם, וכי הורשה להם לעשות כל התועבות בלבד שירצוהו בקרבן, ושמן הנמנע כלל שיוחרב המקדש אשר בו יקריבו לפניו חלב ודם. משיב להם, דעו כי המקדש כולו ואף כי הקרבנות שמקריבים בו לה' הם נגד שכל האדם, מצד שלשה טעמים א] כי מתנאי רוחניותו שלא יתקומם במקום ולא יוגבל בגבול. ואף כי שנאמר ששוכן בבית בנו לו בני האדם, ועז'א הנה השמים כסאי והארץ הדום רגלי, דמהו כמלך היושב על כסא שופט ומנהיג ומצוה, כך מניע השמים ומשפיע משם ברכתו עד סוף ההשתלשלות שהוא הארץ. ששם תכלית מסובביו, וא"כ איזה בית אשר תבנו לי כענין שאמר שלמה הנה השמים ושמי השמים לא יכלכלוך אף כי הבית אשר בגינתי. ב] שישכן ה' בבית מורה שהוא מתנענע וחסר לו מנוחה וזה לא יצוייר בחק האלהית, ועז'א ואיזה מקום מנוחתי: (ב) ואת, ג] שיבנו לי בית לשבתו מורה שחסר לו דבר עד שיבקש מיציר כפיו ימלאו חסרונו ואיך יצויר זה אצל ה' הלא ואת כל אלה ידי עשתה ועי"כ ויהיו כל אלה, בין ראשית המעשה אנכי עשיתים, בין שיתקיימו סוגיהם ומיניהם הוא רק על ידי, על ידי הם היו ומתקיימים, נאם ה' ר"ל כל זאת אמר ה'. ואל זה אביט אל עני ונכה רוח מי שהוא עני בחיצוניותו ונכה רוח בפנימיותו שרוחו נשברה ובכ"ז הוא חרד על דברי לשמוע בקולי, זה היה תכלית המקדש והקרבנות שנחת רוח הוא לפני שאמרתי ונעשה רצוני, לא הקרבן עצמו הוא המבוקש רק מלאות רצוני וההכנעה שמראה האדם לפני במה ששומע אל דברי:

(ג) שוחט, אמנם אתם שאתם מביאים קרבנות ועודכם ברשעכם ואינכם שביב אלי, דעו כי בין מי שהוא שוחט השור לקרבן, או מי שהוא מכה איש לרצוח נפש, בין מי שהוא זוכת השה לקרבן ובין מי שהוא עורף כלב. וכן מי שהוא מעלה מנחה לקרבן וכןגדו מי שהוא מעלה דם חזיר לעז, או מי שהוא המזכיר את ה' ע"י לבונה שמביא, או מי שמברך און את העז דעו כי שני אלה הקצוות שוים בעיני, כי גם אלה הראשונים שהם שוחט השור, זוכה השה, מעלה מנחה, מזכיר לבונה, הם בחרו בדרכיהם, הדרכים שהם הושבים לעבוד אותי בהם, אינם עושים מצד מצותי רק מצד בחירתם, כי אנכי איני רוצה בקרבנות כאלה בלא תשובה והכנעה לפני, וכן הצד השני שהם מכה איש עורף כלב וכו' בשקוציהם נפשם חפצה (וכבר באר החוקר שלא יתכן לאמר שהאדם בוחר ברע רק שחפץ בו, כי הבחירה הוא בעזרת השכל, ולכן אמר בחרו בדרכיהם הטובים ובשקוציהם נפשם חפצה לא בחירה).

(ד) גם כמו שהם בחרו לעצמם מצוות אשר לא בחרתי אנכי, כאילו הם באים רק להתלוץ גם אני אבחר בתעלוליהם להתלוץ עליהם. ונגד בשקוציהם נפשם חפצה מגורתם אביא להם, יען קראתי לא שמעו וגם דברתי וכו' ויעשו הרע בעיני במצוות ל"ת ובאשר לא חפצתי בחרו במ"ע שבדו לעצמם.

(ה) שמעו דבר ה' הצדיקים החרדים אל דבר ה', באמת, לא בהבאת קרבנות להתפאר כמו כמו הצבועים, הנה אלה הצבועים שמתדמים שהם אחיכם במצות והם באמת שנאיכם ומנדרים אתכם, כי בלבם ישימו ארבע על יראי ה' האמתיים, אלה אומרים לכם לאמר רק למען שמי יכבד ה' ע"י הקרבנות שמביא לכבוד ולשם פרסום עי"ז יכבד ה', משיב להם הנביא ונראה ר"ל האמת יתראה בעת שמחתכם, שאז הם יבשו, ויראו כי לא ירצה ה' בחונף רק בעבודת הלב באמת: (ו) קול, מצייר כי שומע קול שאון מן העיר שהוא מהמון העיר אשר בירושלים, שנית מצייר ששומע קול שאון מן ההיכל והקדש, שלישית מצייר ששומע קול ה' שמשלם גמול לאויביו זה דרך כלל, עתה יתחיל לבאר שלשה הקולות האלה בפרטות:

(ז) בטרם, (מפרש מ"ש קול שאון מעיר) בטרם, נבא כי זמן רב לפני ביאת הגואל יתקבצו אנשים מועטים מבני הגולה ויקבעו דירתם בירושלים, ואחר שנים רבות שישבו שמה יבואו להם החבלי יולדה שהיא מלחמות גוג ומגוג ואז יתחיל הקיבוץ הגדול הכללי, אומר בטרם תחיל ילדה כבר יהיה לעיר ירושלים לידה קטנה בטרם תחיל, ולא לבד בטרם תחיל כי גם טרם יבא חבל לה, שלא תהיה עוד העת כלל שיבא חבל לה שהם חבלי יולדה שהוא שנים רבות לפני זמן הגאולה, המליטה זכר, כי עדין לא ילדה רבתי עם רק מתי מספר שיקבעו דירה שמה, לכן מצייר שילדה רק זכר אחד, ר"ל אנשים מתי מספר:

(ח) מי ישמע כזאת, מצייר כי אח"ז בבוא זמן הגאולה שאז תשב היולדת על המשבר ויגיעו לה חבלים וצירים שהוא מלחמת גוג, אז תהיה לידתה באופן מופלא, ומתמיה מאד משני פנים. א] מצד החבלי יולדה שהתפשטו בפעם אחד על כל הארץ, כאילו כל נשי הארץ אחזתם חבלי יולדה ביום אחד, מי שמע כאלה היוחל ארץ ביום אחד (והנמשל שהחבלים של גוג התפשטו על כל הארץ מקצהו). ב] מצד הלידה בעצמה שבפעם אחת נולד הגוי כולו, ועז'א מי ראה כאלה היוחל ארץ ביום אחד (והנמשל שפתאום התקבצו הגליות מארבע רוחות) ומפרש כי חלה גם ילדה ציון את בנייה, והפליאה בשתיים א] כי חלה ביום אחד. ב] כי ילדה בפעם אחד, משיב להם.

(ט) האני אשביר, נגד מה שיתפלאו אם יולד גוי פעם אחת משיב אחר שאני הושבתים על המשבר, ע"י החבלים שהבאתי עליהם שזה ההכנה אל הלידה, ואיך לא אוילד ובהכרח תהיה הלידה כללית, ונגד הפליאה היוחל ארץ ביום אחד משיב אחר שאני הוא המוליד איך ועצרתי מקצתם, ובהכרח אחר שאני אפתח רחם עקרות להולידים יהיה הדבר כללי. ולכן יבואו החבלים לכלל העם כי אנכי לא אעשה מקצת הדבר רק כולו.

(י) שמחו, (נגד קול מהיכל) קול יוצא מהיכל שישמחו את ירושלים ויגילו בה כל אוהביה, ויש הבדל בין שמחה גיל משוש, ששמחה ויגיל מורים השמחה שבלב.

באור המלות

שאתם תשמחו והם יבשו, או יתראה האמת: (ז) חבל, הונה על קשר העובר בבטן המלאה ע"י קשרים ומוסרות, ובא על התקשר הולד, שמה חבלתך אמר, ועל הפרד הקשורים (ענטבונדן) טרם יצא חבל, ר"ל

איזה מנוחתי, כי לא יתקומם במקום, וגם לא ינוח כי לא ינוע: (ג) בחרו, חפצה, בחירה מצד השכל, וחפץ מצד הרצון לבד: (ה) ונראה, נפעל הזה במקום עתיד, האמת יתראה, בעת שמחתכם והם יבשו. בעת

שנקראין אקרוקתא אתא פוסקננא ובלטה לתנינא ופרש"י עורב נקבה ופירש המהרש"א שזהו ישמעאל לפי שכל עובתו אינה אלא מהגר שהיא נקיבה ומלכות ישמעאל נקרא גלות האחרון ובלק יתיב היינו שעלה לארץ ישראל דכל מקום שרולה לומר בש"ס שהלך לא"י אומר בלשון סליק ויתב היינו שיושב שם בשלוה כחמרא על דורדייא ואין שום אומה יכול להזיז משם אף שלוקחין ממנו לפעמים מקומות אחרים מכ"מ אינו יכולים ליקח מהם באילנא דהנה ישמעאל כאשר השליכה אותו הגר תחת אחד השיחים ותרגם המתרגם תחות חד מחילניי ושם עשה תשובה וזכות התשובה שעשה שם ישמעאל הוציאה מהקב"ה כי לגוי גדול אשימנו וגדול היינו גדול באיכות ובשכר זה ניתן לו א"י כל ימי היותן ישראל בגלות עד ימות המשיח וכן פירש בעל הטורים ריש פרשת תולדות דכאשר יפול ישמעאל יבא משיח. ואמר תא חזי כמה נפיש זכות וחילו דאילנא וכו' אמר רב פפא אי לא הואי התם לא הימני כלומר שהוא גם כן ראה זה ברוח"ק ואילו לא היה ראה ברוח"ק שלישישמעאל יהיה ארץ ישראל עד ימות המשיח לא הימניה שהיה כח התשובה גדולה כל כך:

ש"ס אמר רבה בר בר חנא זמנא חדא הוה אזלינן בספינתא וחזינן האי כוורא דיתבא ליה חלתא אנבא וקדחא אנמא עלויי' וסברין יבשתא הוא וסלקינן ואפינן ובשלינן וכד חס גביה אתהפיך ואי לאו דהוי מקרבא ספינתא הוי טבעינן. וגראה לפרש שראה ברוח"ק שיהיה קודם ביאת משיח שיגביה ישראל שתחת משלתו על שאר אומות והאומות מכונים על שם כוורא וזה שאמר דיתבא חלתא דחלתא הוא מלשון חולם והיינו שהתש כוחו של אומה זו וקדח אנמא עליה והאנמא הוא מלשון הכנעה וספלות כמבואר בערוך מלשון הלכוף כאנמון ראשו כלומר שגדלו הכנעה על האומה. סברין יבשתא כלומר שחשבו שכבר יבשו תקותם, וסלקינן ואפינן ובשלינן, היינו שראה ישראל להגביה ענמם עליהם ולמשול עליהן, וכד חס גביה אתהפיך. כלומר נהפכו ונתחזקו עליהם.

ואי לאו דהוי מקרבא ספינתא הוי טבעינן. כלומר שדבר זה יהיה קרוב לגאולה מחמת כשנתהפך ונתגברו מאור על ישראל ואילו לא היה קרוב הגאולה הוי טבעינן:

ש"ס ואמר רבה בר בר חנא זמנא חדא הוי אזלינן בספינתא וחזינן האי כוורא דיתבא ליה חלתא עינא באוסייה ואדחובו מיה ושדיוהו לגודא חרוב מניה שיתין מחוזא ואכלו מיניי שיתין מחוזא ומלאי מחד גלגלא דעיניי תלת מאה גרבי דמבחה ובי הדרן לבתר תליסר ירחי שתא חזינא דהוי קא מנסרן מנרמיה מטילתא ויתבי למבניגהו הני מחוזא עב"ל ועיין מהרש"א שפירש שזה קאי על המן ואם כי דבריו אמיתים חולם בזה קשה דבריו להעמיד בדברי רבה בר בר חנא בזה ולפרש כל דבריו להבין היטב מבלי דוחק כאשר יראה הרואה. וכלעכ"ד לפרש צסייעתא דשמיא כי צספר הגלגולים פרק שני פי' הפסוק עת אשר שלט האדם באדם לרע לו כי האדם הבליעל הם הקליפות שלטו באדם הקדוש שהם נשמות אדם הראשון והם חשבו שהוא לטובתם ואינו אלא לרעתם וכו' וכפי ערך גדול הנשמה כן היא נטבעת בעמקי הקליפות וחילונים הם משתדלים בכל מאמלי כוחם לטגפס בכל מיני טיגופים כדי שתשאר תמיד ברשותם להיות נהנו ממנה וכו' מה הם עושין בשהם רואין איזה מקום פגום אז הם מוליחין הנשמה העלומה שתכנס שם וכולי שתעמוד בידם תמיד והנה הם שלטו בזה האדם וחשבו שהם טובתם. ואדרבה הוא רעתם והנה כי השם יתברך הגור תמים פעלו כיון שעל ידי חטא אדם הראשון שלטו באלו הנשמות אינו רוצה להוליחם מידם שלא כדון מה הוא עושה ממתין עד שיהיה מקום פגום ומרמה את החילונים ואומר שרוננו להכניס הקדושה באותו טיגוף. והם חשבו אדרבה יותר טוב להכניס שם הנשמה והיא חפלא באותו ענין ונמא עושה כוונתם כרוגס וכולי. ולהיות כי הנשמה הוא עלומה וקדושה היא מתעוררת ומטיבה מעשיה וגפרדת מן הקליפה ולא די (שהיה בן) בזה אלא אדרבה מוליחה נלוות קדושות משם וזה היה ענין אברהם אבינו

בשביל זה לא נאמר שהיה עיקר הגאולה על ידי מערכת השמים אבל היתה על ידי השם יתברך בלבד. ולפי זה לא יקשה לך מה שלא היו יכולים האצטגנינים לראות אם המושיע הוא מישראל או מאומות, שכן ענין זה מה שרואים האצטגנינים אינם רואים בשלימות, אבל התחלת דבר רואים וכמו שאמרו חכמים מאשר יבא עליך ולא כל אשר יבא עליך, ודבר זה מבואר:

על הגאולה, וכי יהיו בני אברהם לעולם בגלות מצרים. גם כן אין זה קשיא, כי מה שהיה המערכת מורה היום נולד המושיע לישראל, והוא הכנה טובה לגאולה ובקל יוצאת הגאולה לפעל, ואילו לא היה הכנה הזאת מן מערכת השמים אף על גב שהיו בודאי נגאלים מפני ברית אבותם, לא היה כל כך ממהר עד שהיה הכרחי לקיים השבועה שנשבע, ובשביל שהיה כאן הכנה לזה,

פרק שמנה עשר

ממה שהתבאר למעלה אצל שהיו יולדים ששים בכרס אחד:

ותבא הו לבת פרעה, נתעוררו רבותינו ז"ל במדרש רבות בפרשת שמות (שם) על הסבה שנתגדל משה רבינו עליו השלום בבית פרעה, והיה אפשר שיבא הצלה למשה רבינו עליו השלום על ידי אחר מן המצרים ולא יהיה בבית פרעה, וזהו שאמרו במדרש רבות (שם) ותבא הו לבת פרעה היתה בת פרעה וכו', ואף מלך המשיח שעתיד להפרע מאדום יושב עמהם במדינה שנאמר שם ירעה עגל ושם ירביץ וגו' ע"כ. והדבר הזה מופלא מאוד למבינים, כי ההעדר דבק בנמצאים ומצד ההעדר שדבק בנמצאים תחול צורה אחרת, נמצא כי הצורה שתחול נמשך אחר הדבר שבו ההעדר שההעדר אשר יש בנמצא עצמו מביא אל צורה אחרת. לכך אמר כי מלך המשיח יושב עמהם במדינה, פירוש שהצורה שתחול שהיא מלכות המשיח נגרר אחר הדבר שבו ההעדר, כי מצד שההעדר דבוק במלכות אדום, מקבל העולם מלכות מלך המשיח כאלו הם דבוקים זה בזה לגמרי. ולזה הטעם היה ידו של יעקב אוחזת בעקב של עשו, שהרמו בזה, כי יעקב נאחז ונדבק בהעדר עשו שהוא נרמו בעקב שלו שהוא הסוף של דבר, וכאשר לא היה מלכות המשיח על

ויגדל הילד ותביאהו אל בת פרעה, דרשו במדרש (שמות רבה פ"א) כ"ד חדש ואת אמרת ויגדל הילד אלא מלמד שהיה גדל שלא כדרך כל הארץ. פירוש דגבי יצחק כתיב (בראשית כ"א) ויגדל הילד ויגמל, הכתוב מפרש גידול זה שהיה גדול עד שהיה ראוי להגמל, אבל גידול הילד הזה שלא כמנהגו של עולם והוא דבר נפלא על משה רבינו עליו השלום להורות מדריגת משה. וזה כי בני אדם אשר נכללים בכלל אחד מפני שכל אחד חלק מן הכלל, לכך גידול שלו כמו החלק שאינו בשלימותו, כי החלק במה שהוא חלק אינו בעצמו דבר שלם. אבל משה רבינו עליו השלום נבדל היה מכל הבריות לכך לא היה הוא חלק מן הכלל ובשביל כך היה קומתו שלימה, ואמרו רבותינו ז"ל כי היה קומת משה רבינו עליו השלום יי אמות כדאיתא בפרק המצניע (שבת צ"ב ע"א) ובפרק מומין אלו (בכורות מ"ד ע"א) כי מפני שלא היה משה רבינו עליו השלום אדם פרטי שכל פרטי נכלל תחת הכלל, והוא לא היה נכלל עם הכלל, לכך לא היה קומתו פרטית כשאר בני אדם שהם פרטים לכך קומתם פרטית ומספר יי הוא מספר כללי. וענין זה שהיה קומתו עשר אמות אין כאן מקומו לבאר, שכל דבר זה נתבאר בספר באר הגולה (באר ה') כאשר תראה שעור מופלג יוצא מן השעור. גם יש לך להבין זה

יציאת הקדושה הנמשלת באש לדקות האש תצא מתוך דבר חול ושורף את הכל. וכן תמצא שהפרי כאשר הוא בלתי נשלם הוא בתוך הקליפה, עד שהפרי גדול ועומד על שלימותו, ואז כאשר הפרי גדול נפסדה הקליפה מכח גידול הפרי, שכל דבר שיש לו מדריגה פנימית הוא יוצא מתוך דבר שהוא חיצון לו, ולכך היה גדל משה רבינו עליו השלום בבית פרעה להיות יוצאת המדריגה הקדושה האלהית שהיה למשה מתוך דבר החמרי, דאם לא כן לא היה אל הנבדל מדריגה פנימית. והבן דבר זה כי הוא עמוק מאוד והוא ידוע למי שיודע בענין דברים הנבדלים היוצאים ומתעלים מתוך הדברים החמרים, וכן משיח יושב במדינת אדום. והנה הארכנו בזה מאוד כי הוא דבר גדול מאוד להבין הסבה למה נתגדל משה רבינו עליו השלום בבית פרעה ודי בזה:

ותקרא שמו משה כי מן המים משיתתו, בשמות רבה (שם) מכאן אתה למד שכרן של גומלי חסדים כו'. ונראה לפרש כי התורה כל דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום, ונקראת בשביל זה תורת חסד דכתיב (משלי ל"א) תורת חסד על לשונה. ולפיכך השם שקראת לו בתיה שהיתה גומלת חסד הוא עיקר בתורה, ואף הקדוש ברוך הוא לא קרא לו שם אחר כשהיה מדבר עמו דברי תורה שדרכיה נועם. אלא שיש לדקדק במה שאמרה כי מן המים משיתתו, והוי לה לומר כי מן היאור משיתתו להורות מאיזה מים הוציאה אותו. ואומר אני כי שם משה הוא הוראה על עיקר ענין משה ומעלתו, אשר הוא מסולק ומוסר מן המים. וזה כי המים אין להם צורה עומדת קיימת כמו שהתבאר למעלה אצל כל הבן הילוד היאורה תשליכהו ע"ש, כי שם הארכנו בזה. וכאשר תדע זה תדע לך כי מעלת משה רבינו ע"ה מעלת הצורה לפי שהיה נבדל במעלתו מן החומר כי השכלים הנבדלים הם צורה בלבד, ומי שהוא קרוב אל מעלת השכלים הוא קרוב אל הצורה, ולכך היה משה רבינו ע"ה ענין צורה בלבד מבלי חומר, והמים הם הפך, כי המים אין להם צורה גמורה ולכך נקראים תמיד

השלימות נגרר מלכות המשיח אל אדום. וזהו דכתיב שם ירעה עגל ושם ירבץ, קרא מלך המשיח כאשר לא נמצא עדיין בשלימות מעלתו כמו עגל שלא נשלם גידול שלו. וזהו שאמרו בסוף פרשת שמיני בויקרא רבה (פ' י"ג) ואת החזיר זו אדום והוא גרה לא יגר שאינה גוררת מלכות אחריה ולמה נקרא שמה חזיר שמחזרת עטרה לבעליה הה"ד ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו והיתה לה' המלוכה. ולפיכך יושב עמם במדינה שהרי כרוך וקשור בהעדר שלהם, שההעדר שלהם מביא לקבל מלכות אחרת. ותבין בזה דברים עליונים, והוא כי האומה הנזכרת מצד עצמה מחזרת את המלכות לבעליה, כי יש לזאת האומה ולזאת המלוכה אפיסה מן המלכות מאשר היא מלכות נפסדת מצד עצמה. ולא תהא אפיסה הזאת אפיסה מוחלטת אל לא דבר לגמרי דהיינו שלא יהיה מלכות בעולם, כי אין הנהגת העולם תסר מלכות, ולפיכך גורם שתהיה אפיסה זאת אל מלכות שמים. וזהו שרמזו חכמים בהגדת חלק (סנהדרין צ"ח ע"א) שאמר אליהו ז"ל לרבי יהושע בן לוי היכן יתיב אמר לו אליהו ז"ל שהוא יושב על פתח המדינה של רומי, הראה לו הקשר המשיח שהוא דבק ומחובר בעצמו אל מלכות רביעית בסוף שלהם, וזהו שאמר אפתחא של מדינה דהוא סוף העיר שההעדר כרוך בסוף והבן זה היטב, ויתבאר בספר הנצח (פרק כ"ח) בעה"י. ומזה הטעם היה גדל משה רבינו עליו השלום בפלטין של מלך פרעה, כמו שהמשיח יתיב אפתחא דרומי, כי לולא אותו ההעדר שיש בנמצא לא תחול צורה אחרת המקוימת אחר כך. ועוד יש לך להבין כי מלכות ישראל בהתחדשה, כמו שהיה ביציאת מצרים שהתחיל ממשלת ישראל, שלא היה מלכות קודם זה לישראל, ולעתיד מלכות המשיח שתתחדש מלכות חדשה היא יוצאה מן המלכות הראשונה שלפני זה. וזה כי מלכות ישראל הקדושה שיש לה מדריגה אלהית פנימית היא צומחת מתוך מלכות בלתי קדושה, שכך ראוי למלכות שיש לה מעלה אלהית מעלה פנימית, והכל רמזו במה שאמר ואוציא אש מתוכך כי

חבור גדול בסוד הקבלה על דרכי האחתותא דנאולה המעשית, ומטעמים נעלמים נגנו ע"י תלמידיו אך את עיקריתם מסר בע"פ לתלמידיו שנסעו לארץ. ע"י שם דף 287: "האדמו"ר האמצעי" הגה"צ ר' דוב בער בנו של הרב בעל התניא עורר הרבה מאד את חסידיו חב"ד שבארץ ישראל להתעסק בעבודת אדמה. אחד ממכתביו המעוררים את אנשי חב"ד להתמסר לישושי הקלאות, מועתק בספר "תולדות משפחת הרב מלאדי" של ש. מ. סלונים עמודים 47-48. שם מובאת גם פקטימליה מגוף כתב ידו ותומתו של האדמו"ר ר' דובער זצ"ל, ובין השאר כותב שם: "ולא תהיה המלאכה זו בזויה ח"ו כי על אדמתנו באר"י יהיה כל פרנסתנו רק בשדות ובכרמים" וכ"ו. ידוע העובדה כי תושבי חברון, שרובם היו חסידיו חב"ד, עסקו בפועל ביסוד ישוב הקלאי בסביבת חברון. גם הגד"ב הגדול משה מונוטיפיורי בספרו "משה וירושלים" משנת תרל"ה עמוד 35 מספר ע"ד בקשתם של ראשי העדה בחברון ממנו לעזור להם ביסוד ישוב הקלאי (ראה לעיל ספר זה עמוד 65). חסידיו חב"ד בחברון סיפרו שמונוטיפיורי פנה "לאדמו"ר האמצעי" בשאלה מהו הדבר היותר חשוב לעזור ליושבי ארץ"ק, והאדמו"ר ענה: הדבר היותר חשוב ונחוץ הוא לעזרה בהקמת ישובי הקלאות להוציא לחם מן הארץ ולקיים מצוות הארץ. עכ"ל.

1.

חזון הגר"א

הרבה מדברי חזון קדשו של הגר"א זצ"ל התאמתו באירועים שאירעו בימינו.

א. שנת ת"ר אמתלתא דנאולה

לעיל פ"ט בארתי בארוכה שיטת הזוהר וההשתלשלות של דרכי הגאולה משנת ת"ר והלאה. בקול התור פרק ה' אות י' כתב: ללמוד היטב את סודות תורתנו הנובעים מחכמה של מעלה. וללמוד היטב את מחקרי ארץ הנובעים מחכמת הזוהר הקשורים יחד כדברי הזוה"ק על שנת ת"ר לאף השישי יפתחו תרעי דחכמתא לעילא ומבועי דחכמתא להתא וכו', ומכשי"כ שאנו הולכים ומתקרבים לזמן היותר מסוגל לחזונו זה משנת ת"ר לאף זה כאמור בזהר הנ"ל, ומדוע נעזוב את הנכס הגדול הזה.

שם אות יג: "כל היעדים האלה שתחילת יציאתם מהכח אל הפועל שהתא משנת ת"ר ואילך, כמובא בזה"ק פרשת וירא וירא הני"ל, ניתנו בשליחות שמים כיעונו של רבינו הגר"א ז"ל שזכה להיות נהורא דמשיח בן יוסף שעל ידו קבוץ גלויות".

הגר"מ חר"פ זצ"ל מוסיף ביאור עפ"י הגר"א ב"אדרת אליהו" ג, באר יצחק" כד: אשר מאות השנים של האלף הששי מכונות הן כנגד עשר הסדרות של ספר דברים. פרשת "כי תבוא אל הארץ" היא הסדרה השביעית. לפי זה מקבילה פרשת "כי תבוא אל הארץ" לזמן מסוף ת"ר ואילך מאה שנה עד שנת ת"ש. החילת המאה השמינית. היינו משנת ת"ש ואילך מקבילה לפרשת... אהם נצבים היום כלכם" שבה מרומז יעוד הגאולה העתידה. ראה לעיל "בהתקופה הגדולה" פ"ג הבאתי מ"ש ר' יוסף אבן יחיא (בפ"י על דניאל, ויניצא רצ"ח): "משנברא העולם עד שקם כורש שלשת אלפים ושצ"א שנים. שאז בימים ההם ומעט קדם, בימי בלאשצר הדרוש, ראה דניאל החזיונות האלה: "ויאמר אלי עד ערב בקר אלפים ושלש מאות" (דניאל ח, טו). באפן כי בסוף החמשת אלפים ושבע מאות שנה לבריאת העולם בקרוב, אם מעט קדם או מעט אחר כך, יבוא קצנו בעזרת השם למען יוכלו בני ישראל לשבת בטח על אדמתם".

י' יעקב הכהן (תלמיד הבעש"ט בספרו תולדות יעקב יוסף, מעובדו תק"מ) כותב: כי תשא את ראש בני ישראל לפקדיהם... (שמות ל, יב) אימתי יהיה נשיאת ראש? בזמן הפקידה, שלא יאחר כשיהיה מספר "תש"א" עיי"ש עוד רמזים משנת ת"ש והלאה:

ויש להוסיף מהמבואר בזהר (תולדות קל"ט): בשנת היובל הזאת השבו איש אל אחוזתו (ויקרא כה, יג), כשישתלם, "הזאת" שהוא חמשת אלפים וארבע מאות וחמניא, תשבו איש אל אחוזתו, אל נשמתו אחוזתו ונחלתו זהו זרמזו על שנת ת"ח, ואולי יש לרמז שאם לא יוכן בשנת "הזאת", יוכן בשנת "תשבר" - תש"ח.

ב. משיחא דאמתלתא

לעיל פ"ז ביארתי מה שכתבו אחרים מהראשונים וכן הרבה מחברים אחרים שהגאולה העתידה תהיה בדרך הטבע וברישיון מלכי או"ה היינו אמתלתא דנאולה ר"בסוף יתגלה מלך המשיח. אמנם לא ביארו כלום מה נקרא אמתלתא, ועד איזה מצב בתהליך הגאולה נקרא "אמתלתא" שיהי בדרכי הטבע. ומתי מתחלת הגאולה עצמה ע"י משיח בן דוד, וביארתי שהדברים שאירעו בימינו כגון קיבוץ גלויות, כיבוש הארץ, בנין ירושלים ופריחת הארץ זה הכל בכלל "אמתלתא". ואח"כ בנין בית הבחירה וקיבוץ נדחי ישראל ותיקון העולם יהי ע"י משיח בן דוד.

הנה מדברי הגר"א לפי מה שנמסר ע"י תלמידיו ר' הלל בספר "קול התור"